

ARBEIDSPROGRAMMET

Hva diskusjonen viste?

Det er nå gjort ei oppsummering av alle lagsrapportene fra diskusjonen om arbeidsprogrammet. Denne oppsummeringa peker ut to klare konklusjoner:

For det første er det klart at det store flertallet av avdelingene ønsker et arbeidsprogram av den typen og med omlag den strukturen som utkastet har. Dette betyr ikke at det mangler motsigelser eller uenigheter. Men uenighetene dreier seg for det meste om politiske spørsmål *innafor ramma* av det nåværende utkastet. Reint praktisk betyr dette at utkastet vil bli lagt til grunn for det videre arbeidet. Dette gjør det realistisk å regne med at vi denne gangen kan lykkes i å vedta et arbeidsprogram.

For det andre er det like klart at et nesten like stort flertall mener at det er reformistiske trekk i særlig de økonomiske delene av de første kapitlene. Her har kritikken vært ganske skarp, og det er ingen overdrivelse å si at den positive grunnholdninga til utkastet som helhet forutsetter endringer nettopp i de økonomiske kapitlene. Det er ikke noen annen del av programmet som har blitt utsatt for så mye kritikk som nettopp kapittel 2 og 3. Det bør også føyes til at den kritikken som er reist i grunnorganisasjonene svarer godt til den kritikken som er reist av de samme kapitlene i partiledelsen.

Vi har tidligere slått fast at det ikke ville være mulig å sende ut et revidert utkast av hele programmet til alle partimedlemmer, men et revidert utkast vil bli sendt til de valgte delegatene. Denne behandlingsmåten står fast. Men fordi nettopp de første kapitlene har vært gjenstand for så mye kritikk har vi funnet det riktig å sende ut utkast til revisjoner av disse kapitlene, slik at alle kan se om revisjonen går i den retninga de ønsker.

Det vi trykker her er derfor nye utkast til kapitlene 1 - 3. De er ikke behandla i noe partiorgan ennå, og de er ennå noe uferdige. Men det er forsøkt å bringe dem i samsvar med hovedtyngden i de

innsendte merknadene.

Vi har også valgt å trykke et forslag til ei alternativ linje i mediapolitikken. Vi trykker det fordi vi regner med at det vil være motsigelser i samband med det.

Når det gjelder resten av programmet finnes det også mange motsigelser, endringsforslag og kritikk. Det er forslag om å støtte den nye barneloven og om å ta avstand fra den. Det er forslag om nye programpunkter i undervisningspolitikken, det er kritikk av fiskeriavsnittet for å være for Nord-Norge-prega osv. Om økonomien hadde tillatt det skulle vi gjerne mangfoldiggjort alle inkomne forslag til alle medlemmer. Men vi er nødt til å begrense oss til å trykke opp ei samling av inkomne forslag til spredning blant delegatene. Derfor blir sjølsagt delegatvalget viktig. Delegatene får en viktig oppgave i å sette seg inn i alternative forslag og linjer og må sjølsagt gjøre dette på en ansvarsfull måte. Sjøl om de organiserte diskusjonene om arbeidsprogrammet er slutt er det ikke for seint å lage endringsforslag som kan sendes med delegaten. Kamerater med særskilte kunnskaper på bestemte fagområder bør kanskje se en gang til på de kapitlene de veit mest om og se om de har forslag å komme med. Målsettinga er jo at det endelige arbeidsprogrammet skal bli best mulig uttrykk for partiets samla kunnskaper og standpunkter i dagsaktuelle spørsmål.

Kameratslig hilsen
Arbeidsprogramkomiteen.

Kapittel 1:

INNLEIING

AKP(m-l) har ei langsiktig målsetting som er uttrykt i prinsippprogrammet. Dette målet er det klasseløse samfunnet, kommunismen. Veien til dette samfunnet går gjennom en sosialistisk revolusjon. Gjennom revolusjonen avskaffes

kapitalismen og det skapes et sosialistisk samfunn under proletariatets demokratiske diktatur. Under det sosialistiske systemet skapes forutsetningene for et klasseløst samfunn. Partiets oppgave er å være en teoretisk og organisatorisk fortropp i denne kampen. Men for å lykkes i denne strategiske målsettinga må partiet også delta aktivt og helhjerta i den dagsaktuelle klassekampen på alle viktige områder.

Et særdrag ved det kommunistiske partiet er at det stiller seg åpent og bevisst på arbeiderklassens og det arbeidende folkets side. Det er derfor en helt naturlig og nødvendig oppgave for oss å delta aktivt og oppofrende i den daglige kampen for å forsvare det arbeidende folkets interesser. Denne kampen vil både være politisk og økonomisk, kamp mot utbytting, mot sosiale nedskjæringstiltak, kamp for demokrati, anti-imperialistisk kamp osv. I denne kampen har vi som parti ingen særinteresser som skiller oss fra arbeiderklassen. Men AKP(m-l) ville svikte sin oppgave om vi ikke som parti også fører den teoretiske kampen mot ulike former for borgerlig ideologi og teori. Gjennom denne kampen klargjør vi vilkåra ikke bare for å vinne midlertidige seire i den kortvarige interessekampen, men for at arbeiderklassen skal vinne en strategisk seier over kapitalismen og imperialismen og legge grunnlaget for å oppheve all utbytting av mennesker.

I den kortsiktige politiske og økonomiske kampen vil partiet også være en fortropp, slik partiets historie fram til i dag viser, men her vil vi også fra tid til annen komme til å stille krav eller paroler som også stilles av andre politiske krefter. Og vi vil søke aktivt etter å skape enhetsfronter og fellesaksjoner når det er politisk grunnlag for det, som er organisert på grunnlag av politiske enkeltspørsmål. Partiet vil respektere enhetsfrontenes egenart, og gå inn for enhet på sak med personer og politiske grupper som vi er mer eller mindre uenige med i andre spørsmål. Vi respekterer slike alliansepartnere uavhengighet, og vi venter at de respekterer vår.

Når partiet deltar i den politiske og økonomiske kampen må partiet samtidig bruke erfaringene fra disse kampene til å trekke langsiktige konklusjoner som øker innsikten i kapitalismens vesen hos stadig flere.

Disse spørsmåla er behandla i partiets prinsippprogram. Dette arbeidsprogrammet klargjør de politiske standpunktene partiet vil ta til en rekke aktuelle spørsmål, som er viktige for de nære interessene til arbeiderklassen i Norge, arbeidsfolk i dette landet ellers og arbeidere og undertrykte i andre land.

Når vi legger fram disse standpunktene i et samla program, kan det lett skape det inntrykket at vi trur at veien til et sosialistisk samfunn går gjennom en stadig større grad av innfriing av våre reformkrav.

Et slikt inntrykk er i så fall helt uriktig. Det som til sjuende og sist er avgjørende er hvilken klasse som har makta i samfunnet. Borgerskapet kan være villig til å gå med på mange reformer, hvis det politiske presset stort nok, men makta i samfunnet vil det holde på med alle midler. Derfor er det bare en revolusjon som kan avskaffe kapitalismen som system og skape et sosialistisk samfunn.

På grunn av samfunnsforholda i det norske samfunnet er det heller ikke sannsynlig at store deler av dette programmet vil la seg gjennomføre under kapitalismen. Men enkeltvis er parolene og krava som oftest av en sånn art at de kan la seg gjennomføre uten en grunnleggende endring av samfunnet. Det dreier seg altså for det meste om konkrete reformkrav, som enkeltvis vil kunne la seg gjennomføre dersom det politiske presset fra en aktiv massebevegelse er sterkt nok.

Dette gjør også at krava og parolene har en midlertidig og betinga karakter. Dersom de politiske og økonomiske tilhøva i landet endrer seg drastisk, kan det bli nødvendig å stille helt andre krav og paroler enn det som er stilt her. Det vil også vise seg i praksis at det til enhver tid bare er et mindretall av parolene som det finnes en massebevegelse på, og derfor vil det nødvendigvis bli lagt ulik vekt på parolene.

Fordi programmet er konkret og tidsbestemt, kan det også vise seg at noen paroler vil bli uaktuelle, mens det også kan vise seg gjennom praksis at noen paroler er uriktige. På en måte vil det bety at programmet hele tida må være under forandring ettersom både partiet og massebevegelsen utvikler seg og vinner nye erfaringer.

Programmet sier lite om hvilke kampformer som må tas i bruk for å fremme de enkelte sakene. Dette vil sjølsagt skifte, fordi kampformene først og fremst vil være avhengige av hvordan massebevegelsen er utvikla. Partiets oppgave er ikke å føre disse kampene på vegne av massene, men å gå i spissen for den kampen massene sjøl fører. Partiet vil derfor bruke en lang rekke kampformer og arbeidsmåter tilpassa de konkrete vilkåra.

Våre partirepresentanter vil sjølsagt ta opp disse sakene i parlamentariske fora, men i motsetning til alle andre partier sprer vi ikke illusjonen om at noen få slike representanter skal »ordne opp». Vi peker tvertimot på at det er den kampen massene sjøl fører, i fagforeninger, interesseorganisasjoner, i enhetsfronter eller gjennom kortvarige aksjonsfellesskap som eventuelt kan lykkes i å føre kampen fram til i det minste en midlertidig seier. Våre representanter i parlamentariske organer kan bare være redskaper for denne massebevegelsen, talsmenn og kvinner for arbeidsfolk i fora som til sjuende og sist er kontrollert av borgerskapet. Partiets medlemmer og tillitsvalgte vil også delta aktivt i massenes egne organisasjoner og bidra til å gjøre dem til best mulige redskaper for medlemmenes egne interesser. Derfor vil vi kjempe for medlemsdemokratiet, mot pampevesen og for å styrke slagkraften til disse organisasjonene.

Kapittel 2:

NORSK ØKONOMI

Mye tyder på at den vestlige, kapitalistiske verden er inne i en langsiktig, økonomisk nedgangsperiode preget av følgende kjennetegn: redusert

vekst i brutto-nasjonalproduktene. Stagnasjon i industriproduksjonen, og i produktiviteten på viktige områder. Et helt nytt nivå på inflasjonen, synkende reallønn og høyere arbeidsløshet. Produksjonen har økt mer enn markedene kan avta.

Dette fører til at de indre motsigelsene i kapitalismen skjerpes. Klassemotsetningene innad i de enkelte landa blir skarpere, og kampen mellom de kapitalistiske landa og monopolene innbyrdes skjerpes også.

Dette gjelder særlig kampen om markedene. Økende arbeidsløshet og mindre kjøpekraft blant folk fører til at markedene skrumper. Jo hardere kapitalistene kjemper for å redde profitten gjennom å presse lønningene, jo mer markert blir denne utviklinga. Resultatet blir ytterligere økonomisk stagnasjon.

Norge har sterke økonomiske bånd til resten av den vestlige, kapitalistiske verden. De tendensene som preger utviklinga der, påvirker også Norge, og de samme indre motsigelsene gjør seg gjeldende. Hittil har problemene vært mindre merkbare i Norge på grunn av den økonomisk sterke oljesektoren. Men det betyr ikke at Norge vil kunne holde seg utenfor den krisa som nå er under utvikling i vesten.

Statens økonomiske politikk er forsøk på å løse problemene for borgerskapet i denne situasjonen, og la arbeidsfolk betale prisen.

En stor del av norsk produksjon går til eksport. I eksportnæringene finnes dessuten noen av de største og sterkeste monopolene i landet. Det er interessene til disse monopolene statens økonomiske politikk i første rekke tjener. Hovedsiktemålet med denne politikken er å styrke »konkurranssevnen» - dvs. å styrke det norske borgerskapets posisjon i forhold til andre lands borgerskap i kampen om markedene. Denne politikken går ut på å »senke kostnadsnivået» i Norge gjennom å presse ned reallønna og skjære ned på offentlige utgifter. For arbeidsfolk betyr dette svekket kjøpekraft, høyere arbeidsløshet og dårligere fellesgoder som f.eks. helse- og sosialtjenester.

AKP(m-l) kjemper mot denne politikken. Vi avviser ideen om at arbeidere og borgerskap har felles interesser i å styrke »sin» nasjonale kapitalisme i konkurranse med andre land. Konsekvensen av dette måtte bli at arbeidsfolk i de ulike landa måtte underby hverandre for å gi »sitt» borgerskap det gunstigst mulige utgangspunktet i kampen om markedene. Arbeidsfolk må kjempe mot reallønnsnedslag, arbeidsløshet og nedskjæringer av fellesgodene. Og de må vise solidaritet med kjempende klassefeller i andre land.

I kampen mot statens økonomiske politikk er disse områdene viktige:

- De siste åra har staten forsøkt å tvinge gjennom en statlig inntektspolitikk. Målet er statlig kontroll av inntektene og lønnsoppgjørene, og senking av levestandarden. AKP(m-l) vil kjempe imot såvel forsøkene på statskontroll som tiltakene for å senke kjøpekrafta.

- AKP(m-l) krever at prisstigninga bekjempes med midler som prisstopp og stram prisregulering. En stor del av den prisstigninga som rammer vanlige folk skyldes dessuten forhold som kontrolleres direkte av statlige og kommunale myndigheter: økte priser på kollektivtransport, fjerning av subsidier på matvarer, økte strømpriser til husholdningene, økte kommunale avgifter, økt husbankrente.

- Statens rentepolitikk og kredittpolitikk har ført til at huslån og lån til nødvendig forbruk blir begrenset og svært dyre. I dag varierer f.eks. staten boligutlån etter de finansielle behov staten har, og uten hensyn til behovet for boliger. Vi krever at statsbankenes lånerammer må dekke behovet for sosiale boliglån, studelån og andre sosiale lån. Vi krever at renta på slike lån senkes.

- AKP(m-l) er for at staten har et høyt fellesforbruk til formål som skoler, sjukehus, daghjem, militært forsvar mot aggresjon, kollektivtransport o.l. Vi går mot nedskjæringer på disse områdene.

- Det er i enkelte tilfeller helt nødvendig og riktig å stille krav om statsstøtte for å opprettholde arbeidsplasser. AKP(m-l) er

imot at statsmidler brukes til generell subsidiering av industri og skipsfart, eller tiltak for å redde formuen til kriseramra kapitalister, slik Reksten-hjelpa er et eksempel på. Partiet vil avsløre og bekjempe den storstilte subsidieringa av norsk monopolkapital som skjer gjennom skattesystemet og folketrygdfondet.

- AKP(m-l) krever at næringslivets andel av skattene må øke. Vi krever også at arbeidsgiveravgiften erstattes med en tilsvarende skatt på brutto verdiskapning i bedriftene.

- Staten eier viktige deler av energiforsyninga i Norge, og den kontrollerer prisen på olje og strøm gjennom avgiftspolitikken. Høy pris for strøm til husholdningene står i skarp kontrast til svært lave priser til de store monopolene i kraftkrevende industri. I dag ytes det milliardsubsidier til disse storkonsernene gjennom lave kraftpriser. AKP(m-l) støtter kravene om at kraftprisen til industrien må tilsvare utbyggingskostnadene for ny kraft (inklusive verdsettingen av naturødelegging enten gjennom statens salgspris eller ved bruk av avgifter).

Dersom en slik omlegging fører til at arbeidsplasser i enkelte bedrifter kommer i fare, krever vi at staten må garantere arbeidsplasser på stedet.

- AKP(m-l) er for at forsikringssekskapene, forretningsbankene og andre store kredittinstitusjoner overtas av staten. Statseie av disse institusjonene vil ikke føre til noen endring når det gjelder hvilke klasseinteresser de tjener. Men statseie vil gjøre det lettere å mobilisere til politisk kamp rundt rente- og kredittpolitikken.

- En viktig del av kampen mot statens økonomiske politikk, dreier seg om kampen om oljevirkomheten og bruken av oljepengene. Her har AKP(m-l) følgende standpunkter:

OLJEINNTAKTENE I NORSK ØKONOMI

Den norske kontinentalsokkelen har store ressurser av olje og gass. Dette gir grunnlag for store inntekter av oljesalget. Oljeutvinninga gir store inntekter til

staten gjennom skatter og avgifter. Men også de store konsernene som driver utvinning, tar inn profitt som er mer enn 10 milliarder i året. De tjener flere milliarder bare på den råoljen som går til bruk i Norge. Selskapenes inntekter går dels til internasjonale storkonsern, og dels til monopolkapitalen i Norge.

AKP(m-l) går inn for full nasjonalisering av oljevirksomheten. Kravet er grunnleggende for å sikre inntektene til Norge. Vi støtter kravet om statsdrift i oljeleting og utvinning. Inntektene av oljevirksomheten må inn i statskassa i sin helhet. De statlige selskapene som driver med olje må ikke sjøl disponere overskudd, fond eller investeringer. At oljesektoren blir fullt ut statsdrevet, og at inntektene i sin helhet går inn i statskassa, vil ikke endre på at det er borgerskapet som kontrollerer og disponerer over midlene. Men i en slik situasjon vil det være lettere å reise politisk kamp rundt alle sider ved oljevirksomheten, også bruken av oljeinntektene.

Så lenge kravet om å få de utenlandske oljeselskapene helt ut av oljevirksomheten i Norge ikke slår igjennom, er det viktig å kreve at olje og gass fra norsk sokkel skal leveres til den norske staten, som skal stå for alt videresalg. For å sikre nasjonal kontroll med oljen som er tatt opp, og for å få reell kontroll av kvantum er det rett å kreve ilandføring i Norge av all olje og gass. (Dette siste er det uenighet om)

Så lenge oljeutvinninga ikke drives av staten, må skattereglene skjerpes. Det må lages egne skatteregler for hvert felt med sikte på å ta inn mest mulig av selskapenes profitt. Selskapene har nå 1/2 års utsettelse med skatteinnbetaling. Vi krever at oljeskatten betales straks.

En rask utvinning vil føre til stor fare for større ulykker og miljø-ødelegginger. Dette er behandlet i kap. 9. En rask utvinningstakt vil også knytte norsk økonomi nærmere til de større imperialistlandene. Dette skjer bl.a. ved at utenlandske selskaper driver en omfattende virksomhet i norsk oljeutvinning. Gjennom det internasjonale energibyrådet IEA søker andre

imperialistland å få økt kontroll med norsk oljevirksomhet. Norge må bryte samarbeidet med IEA og isteden samarbeide med oljeksporterende land i den tredje verden i OPEC. For rask utvinning vil bety at norsk økonomi kan bli for ensidig basert på olje. Dette gir større muligheter for politisk og økonomisk press på Norge. Det vil også bety at verdensmarkedets prissvingninger på olje få stor betydning for norsk økonomi. AKP(m-l) er for at det utvinnes og eksporteres olje fra Norge, men vi er mot at utvinningstempoet øker ut over nivået i 1981 (Her er det motsigelse, noen vil ha det ned, andre vil ha det opp).

Deler av det norske borgerskapet vil bruke oljeinntektene som basis for storstilt norsk kapitaleksport. Dette tjener ikke folket i Norge og fører også til styrking av norsk imperialisme. Det knytter det norske borgerskapet økonomisk og politisk enda nærmere til de større imperialistlandene, fordi det vil bli en omfattende norskeid virksomhet i utlandet som det norske borgerskapet ikke kan beskytte sjøl. AKP(m-l) går imot at oljeinntektene skal brukes til kapitaleksport. Vi støtter alle krav og alle kamper for at oljeinntektene skal brukes til å dekke folks behov her i Norge. Vi støtter også krav om at deler av oljeinntektene bør brukes til økt uhjelp og støtte til frigjøringsbevegelser i den 3.verden.

AKP(m-l) går mot forslagene om å bygge offentlige fond som skal nytte oljepenger til oppkjøp av bedrifter i Norge. (Dette er det uenighet om).

Bruk av oljeinntektene i Norge vil føre til endringer i norsk produksjon og sysselsetting. De deler av borgerskapet som ønsker å bruke inntektene i Norge vil foreta drastiske omlegginger, bl.a. i landbruk, fiske og industri. De vil legge press på folk for å gjennomføre bedriftsnedlegginger og folkeflyttinger. Dette vil mange plasser gjøre det nødvendig å slåss mot nedlegginger og rasering av lokalsamfunn. AKP(m-l) vil støtte og stille seg i spissen for kamper som retter seg inn på å sikre arbeid lokalt og hindre rasering av lokalmiljø. Kampen

må rettes inn på å få garantert arbeidsplassene mot nedlegging, men ikke nødvendigvis på hva som skal produseres. AKP(m-l) krever at oljeinntektene bl.a. skal gi grunnlag for store grupper, bl.a. ungdom, kvinner, eldre og uføretrygdete som i dag presses ut av arbeidslivet.

AKP(m-l) krever at behovet i Norge for produkter av olje og gass skal dekkes av foredlingsindustri i Norge. Konkrete standpunkt til sted for ilandføring, grad og omfang av videreføring må ta hensyn til miljøvirkningene på stedet. Det må vurderes konkret hvor anleggene skal være, sikkerheten ved anleggene og hvordan de kan innpasses i arbeidsmarkedet i regionen. Staten og oljeselskapene må sikre at områder som får slike anlegg får nødvendig utbygging av veier, skoler, helsevesen osv.

Vi er imot å bruke oljeinntekter til å kjøpe industrisamarbeid med utenlandsk kapital. (Uenighet om den siste setninga).

Kapittel 3.

INDUSTRIPOLITIKK OG ARBEIDSPLASSE

I Norge dreier den statlige industripolitikken seg i stor grad om offentlige skatter, stønadsordninger, lovregler og bedriftsetableringer. Disse tiltakene skjer innafor rammene av en kapitalistisk markedsøkonomi der den økonomiske målsetninga er gunstige »rammebetingelser» for jakta på profitt. Gjennom etterkrigstida er det interessene til monopolborgerskapet innafor eksportindustrien som i stor grad har diktert industripolitikken.

Hensynet til arbeidsplasser og sysselsetting, bosettingsmønster og andre samfunnsmessige behov blir underordnet dette. Med jamne mellomrom fører det kapitalistiske anarkiet, med kollisjon mellom produksjon og marked, til kriser og arbeidsløshet. Så lenge kapitalismen består kan ikke dette hindres. Men arbeiderklassen både kan og må forsvare sine interesser gjennom kamp mot nedlegging, permittering og andre virkninger av dette systemet.

AKP(m-l) vil delta aktivt i å utvikle denne kampen for arbeidsplassene. Erfaringene viser at der hvor de fagorganiserte står sammen, sjøl aksjoner og også tar i bruk politiske kampmidler, er det mulig å oppnå delseire.

For arbeidere som rammes av arbeidsløshet krever vi bl.a.:

- Full ledighetstrygd etter samme satser som sjukelønsordninga. Ingen krav til opptjening eller flytting.
- Full opparbeiding av ansienitet og pensjonspoeng under arbeidsledighet og permitteringer.
- Ansiennitetsprinsippet følges når oppsigelser er uunngåelige.

Men fagbevegelsen må også i økt grad ta opp kampen mot de mer langsiktige industripolitiske måla borgerskapet forsøker å sette ut i livet.

Dette gjelder bl.a. disse områdene:

- »INTERNASJONALISERING»

Økt kapitaleksport -
»internasjonalisering» - er idag ei målsetting for borgerskapet. Det skjer bl.a. både ved industrietablering og oppkjøp av utenlandske bedrifter. I u-land er gevinsten bygd på ekstremt lave lønninger, arbeiderne i slike bedrifter er sjelden fagorganisert. I andre områder kan det være gunstige skatte- og avskrivningsregler, kortere vei til markedet o.l. som frister mest.

Konsekvensen av denne utviklinga er i de fleste tilfeller nedlegging av arbeidsplasser her i landet. AKP(m-l) går inn for statlige regler som hindrer en slik kapitalflukt og er prinsipielt mot enhver offentlig støtte til en slik etablering i utlandet.

- VERKSTEDSINDUSTRIEN

Gjennom lang tid har norsk verkstedsindustri tapt i konkurransen om ordre til oljeutbygginga i Nordsjøen. En av grunnene er den voldsomme statlige subsidieringa i andre OECD-land. En annen er oppsplittinga i egne engeneerings- og produksjonskontrakter, som har gitt grunnlag for leiefirmaer som kan underby tradisjonelle verksteder.

Denne utviklinga er skadelig av mange

grunner. Ved siden av fare for ny nedlegging og økt arbeidsløshet betyr den også at norsk industri utarmes for teknologiske ressurser. Leiefirmaene svekker også fagbevegelsens kampkraft.

Mot denne bakgrunn krever AKP(m-l) at anbudspolitikken i Nordsjøen må endres. Anbudsinnydelser bør bare gå til utlandet når norsk industri ikke har kapasitet til å ta oppdraget. Også reparasjoner og vedlikehold av utstyr skal skje i Norge.

Utleie av arbeidskraft må begrenses til industri/verksteder som i hovedsak driver produksjon på egne anlegg, og som periodisk kan utnytte ledig kapasitet i samarbeid med andre verksteder. Ut over dette må forbud mot utleie av arbeidskraft handheves og leiefirmavirkomheten stanses.

STATSDRIFT

Staten er idag blant de største industrikapitalistene, og bedriftene der drives innafør rammen av en kapitalistisk økonomi. Derfor er ikke statsovertaking av industri noen »sosialisering».

I mange kamper mot nedlegging vil fagbevegelsen måtte utvide kampen fra den enkelte fabrikk til å stille myndighetene til ansvar. Det vil alltid være riktig å kreve at regjering og Storting skal innfri løftene om »full sysselsetting» og »arbeid til alle». I endel tilfeller vil det både være nødvendig og riktig å kjempe for at staten skal overta det økonomiske ansvaret for en kriseramma bedrift. Men erfaringene viser at heller ikke innsprøyting av statlig kapital i slike tilfeller er noen garanti for trygge arbeidsplasser.

AKP(m-l) er imot at det opprettes et statlig forvaltningsselskap for stateid industri. Dette vil hindre desentralisering, kontroll og styring. Stateide selskaper må underlegges direkte og offentlig politiske kontroll. Vi krever at staten må overta all oljeboring på norsk kontinentalsokkel.

Kapittel 23:

MEDIEPOLITIKK.

Det kan ikke herske ytringsfrihet uten

mediefrihet. AKP(m-l) ønsker å utnytte og tøyse de begrensede frihetene som det borgerlige demokratiet gir. Derfor går vi inn for at det innføres liknende friheter innen film, video, kringkasting og andre media, som de vi har for bøker, aviser og plater.

Borgerskapet vil opplagt utnytte teknologiske framskritt til å innføre den sterkestes rett innen mediabildet. Stilt overfor dette har sosialdemokratiet tradisjonelt gått inn for statskontroll og formynderi. AKP(m-l) kan ikke basere sin mediepolitikk på en slik restriksjonslinje.

Når kulturindustrien misbruker mediefrihet til å true kunstnerisk mangfold og frihet, må dette i første rekke møtes gjennom tro på egen kvalitet, og oppbygging av konkurransedyktige, norske miljøer innen hvert kunstområde.

Staten må bidra til slik oppbygging, slik at kunstmiljøene kan arbeide mest mulig uavhengig av kapitalistiske markedsmekanismer. Det er imidlertid ikke noen målsetting i seg sjøl at slike miljøer baseres på statsmonopol eller statsinstitusjoner.

Kunstnerstyrte foretak og frie selskaper skal ha sin betydelige plass i kulturlivet.

Levende kunst stilles i en utsatt posisjon overfor moderne massemedia. Statens kulturpolitikk må derfor ta særskilt hensyn til behovet for støtte til og bruk av levende kunst.

Mediepolitikk må aldri ta sikte på å bli en erstatning for levende kunst og kultur, slik at vi risikerer en rasjonalisering av den levende kunsten og av arbeidsplassene innen levende kultur.

Mediefrihet må ikke hindre at staten kontrollerer medieutviklinga i forhold til *opphavsretten*. Det er nødvendig at staten aktivt støtter opp om det praktiske arbeidet for å sikre kunstneres opphavsretter på ethvert utviklingstrinn. Dette gjelder både økonomisk vederlag for bruk, og likedan bestemmelsesretten over medieutnyttelse av kunstneriske

prestasjoner.

Sensurbestemmelsene må ha som utgangspunkt at det er kunstverkenes innhold enkeltvis som skal vurderes, ikke at bestemte media som sådan skal sensureres.

Vi krever klare strafferegler mot pornografi og grov vold.

I all hovedsak bør forhåndssensur unngås, og ut ifra dette synet ønsker AKP(m-l) å avskaffe Statens Filmkontroll i sin nåværende form. Denne bør erstattes med et statlig kontroll-organ for registrering og merking av alle filmer og videogrammer beregnet for offentlig visning, salg eller utleie. Denne kontrollen skal stoppe produkter som strider mot norsk lov, og skal skille ut hvilke produkter som skal tillates vist for barn innen film/video.

AKP(m-l) ønsker videre at det kommunale filmframvisningsmonopolet oppheves. Istedet innføres konsesjonsplikt for salgs- utleie- og visningsvirksomhet av videogrammer og film.

Slik konsesjonsplikt er ikke minst viktig som et redskap mot pirater som svindler opphavsmennene.

Avisenes pressestøtte må legges om slik at den i større grad tilgodeser små aviser. (Må utfylles).

Bibliotekene skal ha en sentral rolle innen distribusjon av massemedia. Og prinsippet om gratis utlån må holdes inntakt, også når utlån av videogrammer nå blir aktuelt.

(Også utfylles)
Radiopolitikken må ha to hjørnesteiner:

På den ene sida må NRK-monopolet oppheves, både for radio og fjernsyn. På den andre sida skal NRK opprettholdes som en ressurs-sterk institusjon som ivaretar sin tradisjonelle rolle innen det nasjonale kulturlivet.

NRK bør desentraliseres - kanskje ikke i første rekke ut i fra rent distriktspolitiske

grunner, men i større grad for å splitte den ensidige dominansen fra toppledelsen på Marinenlyst.

I samsvar med dette bør P2 legges utenfor Oslo.

Nærradio-drift må tillates, basert på ikke-restriktive konsesjons-tildelinger. Det må herske normalt redaktøransvar.

Det må bli tillatt å drive nærradio med egne sendere, uavhengig av Televerket og NRK.

Ideen om obligatorisk nynorsk-prosent i nærradiosendinger avvises. AKP(m-l) krever at konsesjonsbetingelsene praktiseres slik at nærradiostasjonene tvinges inn i skikkelige avtaleforhold med kunstnernes opphavsrettsorganisasjoner (slik som TONO og Fond for utøvende kunstnere). Tilsvarende krav gjelder privat TV-sending.

Reklameforbud må opprettholdes både innen privat og statlig kringkasting i Norge. Dette er særskilt viktig for å unngå økonomisk favorisering av sendere med borgerlig tilknytning, samt for å unngå press fra sponsorer og annonsører.

Satelittsamarbeid på nordisk plan må utvikles snarest - ikke minst for fjernsynssendinger. Dette må skje på en slik måte at kunstneriske rettighetshavere blir sikret.

Avgifter på kulturprodukter må fjernes så lenge det dreier seg om fiskalavgifter direkte til statskassa. Dette gjelder også moms. på plater, kassetter, videogrammer m.m.

Kompensasjonsavgifter innen kultursektoren skal disponeres av de aktuelle rettighetshaverne - ikke forvaltes av staten.

Mediaeksplosjonen må møtes offensivt for å få progressiv innflytelse innen de nye media, i likhet med progressives tradisjonelle innflytelse innen etablerte media i kraft av kvalitet og aktivitet.

Progressiv mediepolitikk gjelder kampen om media - den må ikke reduseres til en kamp mot medieutviklinga.